BEGELEIDEND SCHRIJVEN

Opmerking College B&W

In het begeleidend schrijven stelt het BOP dat de raad tijdig over voldoende en duidelijke informatie dient te beschikken. Vervolgens stelt het BOP dat het hieraan ontbreekt. Wij herkennen ons niet in dit beeld. De kaderstelling en jaarrekening zijn reeds op 1 juni aan u aangeboden. Vijf weken voor de raadsvergadering van 11 juli 2023. Dit is conform de P&C gids 2023, die in november 2022 op de agenda van uw Politiek beraad vermeld stond.

Reactie BOP:

Het is jammer dat het college slechts ingaat op de jaarrekening van het afgelopen jaar en dat er ook geen (of beperkte) vertegenwoordiging aanwezig was (van College en/of coalitie) bij de laatste Auditcommissie. Daarbij hebben wij meerdere voorvallen uit het verleden aangedragen voor de onderbouwing van onze waarnemingen (zie bijgevoegde presentatie Auditcommissie). Ter illustratie hebben we de opmerkingen opgenomen zoals die zijn gepresenteerd op de informatiebijeenkomst van **21 juni 2022**:

Het betreft de presentatie van de Plannings- en controleproducten, te weten de jaarrekening 2021, de stand van zaken inzake de Grondexploitaties en de kadernota 2023. Raadsleden kunnen eventuele technische vragen schriftelijk stellen voorafgaand aan behandeling in het Politiek Beraad van 28 juni. Gezien de korte voorbereidingstijd zal er ook op 28 juni (ter vergadering) enige ruimte zijn voor het stellen van technische vragen. Besluitvorming in de raad staat gepland voor 5 juli (jaarrekening + GREX) en 12 juli (Kadernota - algemene beschouwing).

Verder hebben wij onze twijfels over de haalbaarheid over de besluitvorming van dergelijke belangrijke én omvangrijke stukken (GREX, Jaarrekening en Kaderstelling), die veelal allemaal in de maand juli dienen plaats te vinden. In het verleden hebben we voorgesteld deze onderwerpen te spreiden over 3 afzonderlijke maanden (GREX in mei, Jaarrekening in juni en Kaderstelling in juli). Zeker nu bij meerdere nieuwe raadsleden is beoordeling van dergelijke omvangrijke stukken een hele klus die ook nog eens binnen één maand behandeld dienen te worden. **Wij adviseren de raad bij de P&C-gids rekening te houden met een verdere spreiding van de stukken.**

Opmerking College B&W

Het BOP constateert dat bij de tussentijdse rapportages van de Berap vaak een kostendekkende exploitatie gepresenteerd is zonder aan te geven hoe de dekking is geregeld. Bij de bestuursrapportage 2022 echter is een positief saldo geconstateerd en heeft de raad besloten het te verwachten saldo reeds toe te voegen aan de algemene reserve.

Reactie BOP:

Een kleine correctie vanuit BOP: een kostendekkende exploitatie van de Primitieve en Actuele Begroting. Hierbij is niet duidelijk aangegeven hoe groot de omvang is van additionele middelen vanuit de reserves. Echter ook in de kolom gepresenteerde resultaat van k€ 987 is niet aangegeven hoe hoog het bedrag (dekking) is via de reserves. Het college gaat hier (volgens BOP) volledig voorbij aan het probleem wat hier door BOP gesteld is; inzicht geven in de onttrekkingen en stortingen uit reserves. Van uit BOP hebben we nl. bezwaren tegen deze wijze van presenteren van de cijfers. In de decembervergadering 2021 is besloten tot een budgetoverheveling van een bedrag van k€ 3.970. In 2021 is dit bedrag per saldo van genoemde budgetten “overgehouden” en het overschot is in dat jaar via de reguliere resultaatboeking toegevoegd aan de reserve. Dit bedrag wordt vervolgens in 2022 weer onttrokken aan de reserve om de kosten in 2022 af te dekken. Naar de mening van BOP worden deze baten nu twee achtereenvolgende jaren meegeteld in de totale opbrengsten: in het 1e jaar als reguliere baten en in het 2e jaar als onttrekking uit reserve. Naar de mening van BOP treedt er dan een dubbeltelling op van baten en dat is niet gewenst. Naar de visie van BOP hebben we in het 1e jaar te maken met een “overschot” dat in de reserve vloeit. In het 2e jaar treedt er vervolgens een “tekort” op dat wordt verrekend met de reserve. In bijlage 3 van de notitie “Opmerkingen Jaarrekening 2022” is een detailbeeld gegeven van de onderscheiden baten en lasten voor resp. de Primitieve Begroting, Actuele Begroting en vervolgens de Jaarrekening (Realisatie). Het verschil tussen de Primitieve en Actuele begroting betreft beleidsmatige aanpassingen (begrotingswijzigingen c.q. raadsbesluiten). We constateren dat de omvang van de baten en lasten (beide) met M€ 8,8 toenemen. Deze wijziging treedt met name op bij taakveld 0 Bestuur & ondersteuning. Aan de hand van detailcijfers (beschikbaar bij BOP en

ontvangen van het College van B&W) kan worden afgeleid dat dit grotendeels betrekking heeft op mutaties reserves. Naar de visie van BOP zijn dit dus geen eigenlijke baten of lasten maar heeft dit betrekking op resultaatverschuivingen tussen de betreffende jaren. Zonder deze middelen krijgen we pas echt zicht op de feitelijke baten en lasten in enig jaar.

Opmerking College B&W:
Het BOP geeft aan uit te gaan van een analyse van de taakvelden. Wij presenteren de P&C producten conform het besluit van uw raad op programma- en themaniveau.
Reactie BOP:
Het is inderdaad waar dat de begroting behoort te worden gepresenteerd aan de hand van programma's. Voor vergelijkbare cijfers is het gewenst om de raadsprogramma's over de jaren heen gelijk te houden zodat de leden van gemeenteraad de baten en lasten over de jaren heen goed kunnen beoordelen. Bij eventuele veranderingen in programma's dienen de wijzigingen duidelijk te worden aangegeven. Aangezien de programma-indelingen over de afgelopen jaren niet gelijk zijn gebleven, is vergelijking van de baten en lasten over meerdere jaren onmogelijk. Dan kunnen de raadsleden desgewenst nog terugvallen op de presentatie volgens de taakvelden. Naast de presentatie op programma- en themaniveau is de gemeente ook gehouden aan de presentatie op basis van de Taakvelden. Deze worden ook altijd netjes opgenomen in de jaarstukken (helaas niet in de Berap). Dit betreft trouwens ook een wettelijke verplichting (BBV). Deze cijfers van iedere gemeente in Nederland worden opgenomen in Findo. Dit biedt eenieder (dus ook gemeenteraadsleden) de mogelijkheid om gemeentes onderling te vergelijken. Voor de leden van de Bornse gemeenteraad heeft BOP deze informatie verzameld en in beeld gebracht en hier t.b.v. de raadsleden vragen over gesteld. Het ligt dan in de rede dat de raadsleden ook een adequaat antwoord mogen verwachten van het college van B&W. In artikel 66 van de BBV is het volgende opgenomen:

De door het college van B&W vast te stellen uitvoeringsinformatie bestaat:

1. *a. Uit een totaaloverzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld, ten tijde van de begroting*
   b. Uit een totaaloverzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld, ten tijde van de jaarstukken
   c. het verdelingsprincipe waarmee de taakvelden over de programma's zijn verdeeld
2. *De raming onderscheidenlijk realisatie van het totaaloverzicht van de baten en lasten per taakveld is integraal en omvat dezelfde totaalbedragen als de begroting onderscheidenlijk de jaarstukken*
3. *Voor het overzicht met de gerealiseerde baten en lasten worden helzelfde verdelingsprincipe en dezelfde indeling gebruikt als voor het overzicht met de ramingen.*
4. *De voor de uitvoeringsinformatie te gebruiken taakvelden worden bij ministeriële regeling vastgesteld.*

Dit geheel overziende ontvangt BOP graag het verdelingsprincipe (ad 1.c) wat door het college van B&W is toegepast voor de programma-indeling vanaf Begroting 2023 en tevens ook voor de programma-indeling voor de jaren 2019 t/m 2022.

Opmerking College B&W:
Ten slotte wijst het BOP op het belang van het goed verwerken van de eerste begrotingswijziging. In de Nota Kaderstelling 2024-2027 en het bijbehorende raadsvoorstel wordt echter voorgesteld niet meer met een eerste begrotingswijziging te werken gelijktijdig met het vaststellen van de begroting. Daarmee wordt deze zorg ondervangen.
Reactie BOP:
Ook hier gaat het College van B&W weer voorbij aan de eigenlijke vraag die BOP aan de orde stelt. Het gaat erom dat de raad gedurende het jaar op meerdere momenten (per kwartaal) tussentijds goed geïnformeerd wordt over de financiële effecten van de genomen (raads)besluiten van de laatste afgelopen periode. Hierbij is ook meerjarig inzicht in resultaatwijzigingen gewenst. De 1e begrotingswijzigingen was de afgelopen jaren zo'n 1e onderwerp. Vrij kort daarna komt dan de besluitvorming in de decembervergadering over budgetoverheveling. Deze effecten dienen naar de mening van BOP regelmatig aan de raad gepresenteerd te worden, zodat men een goed overwogen besluit kan nemen Is iets financieel haalbaar of niet?.

JAARREKENING 2022

Opmerking College B&W

In de presentatie van de cijfers van het BOP worden eenmalige toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves en andere eenmalige baten en lasten losgetrokken van het totale financiële beeld. De reserves zijn door uw raad ingesteld, mutaties hierop vinden dan ook enkel plaats middels een expliciet raadsbesluit. Het college kan alleen genomen raadsbesluiten verwerken. In elk raadsbesluit waarin een onttrekking uit een reserve wordt gedaan, staat er een concrete last tegenover die onttrekking die onlosmakelijk met elkaar samenhangen. De stukken van het BOP laten de lasten wel zien, de onttrekkingen echter niet.

Reactie BOP:

Naar de mening van BOP is bij een presentatie van meerjarige cijfers beter om de buitensporigheden (éénmalige hoge positieve of negatieve resultaten) niet op te nemen binnen de scope van de onderliggende baten en lasten over de onderscheiden jaren. Het ligt verder in de rede per jaar de aansluiting met de officiële cijfers aan te geven. Dit is ook door BOP gedaan. De “opgeschoonde” cijferreeks geeft nu een beter beeld over de baten en lasten van de afgelopen jaren én is ook een maatstaf voor de omvang voor de toekomstige jaren (begroting en meerjarenraming). Aan de hand hiervan kan de raad ook een beter gefundeerd oordeel vormen in hoeverre de gepresenteerde cijfers (van nieuwe begroting en meerjarenraming) redelijk in lijn liggen met de cijfers uit het verleden. Verder zal de raad veelal een besluit nemen op basis van de informatie die door het College B&W wordt aangereikt. BOP heeft de indruk dat meerdere raadsleden onvoldoende kunnen overzien wat precies de (financiële) implicaties zijn bij de presentatie van de raadsbesluiten. Met andere woorden: Begrijpen de raadsleden wel wat er precies boekhoudkundig gebeurt?

Opmerking College B&W

Deze reservemutaties worden in de jaarrekening gecontroleerd en beoordeeld door de raad benoemde accountant. Voor 2022 is, net als voor de afgelopen jaren, de verwachting dat de accountant een goedkeurende verklaring afgeeft voor de getrouwheid van de cijfers in de jaarrekening. Dit oordeel is onder meer gebaseerd op de regels uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Daarmee geeft een andere presentatie van de cijfers geen getrouw beeld van de werkelijkheid.

Reactie BOP:

Van uit BOP kunnen wij niet de controleafspraken met de externe accountant overzien. Die hebben wij ook niet nodig. Wij gaan uit van de gepresenteerde cijfers in de P&C-stukken en elimineren (indien nodig) éénmalige grote financiële effecten. Deze verstoren veelal het meerjarige beeld. Ook laten wij de mutaties uit reserves achterwege i.v.m. dubbeltelling van baten. Wij brengen u hierbij even in herinnering dat bij de bepaling van de ratio’s Schuldquote en Grondexploitatie deze gebaseerd zijn op de totale baten **EXCLUSIEF** de mutaties uit reserves (zie Regeling BZK van 9 juli 2015 nr. 2015-0000387198). Dus de insteek van BOP om de stortingen en onttrekkingen buiten beschouwing te laten, is zo gek nog niet. BZK doet dit ook bij de beoordeling van de ratio’s!

Opmerking College B&W

Op een paar aspecten gaat het BOP specifiek in. Met name ten aanzien van de overhead. De belangrijkste verklaringen voor de gestegen overhead zitten in het, op advies van de accountant, versneld afboeken van het gemeentehuis en in de loon- en prijscompensatie.

Reactie BOP:

Het versneld afboeken van het gemeentehuis geldt naar de mening van BOP alleen voor het jaar 2022. Bij de jaarrekening 2021 heeft de accountant hierover opmerkingen geplaatst. Bij buitengebruik name ná 2025, dient in de voorliggende periode de boekwaarde (vorig jaar ca. M€ 2) in vier jaren te worden afgeschreven; dus ongeveer k€ 500 per jaar (2022 t/m 2025). Naar BOP heeft begrepen worden projectbudgetten jaarlijks bij de begroting geïndexeerd en dit wordt afgedekt via extra verkregen middelen uit het gemeentefonds vanwege loon- en prijscompensatie. Dus de hier gegeven verklaring voor toenemend tekort met ca. M€ 1,0 per jaar is naar de mening van BOP nog steeds niet volledig.

Opmerking College B&W

Daarnaast constateren we dat de vergelijking met andere gemeenten gebaseerd is op de jaarrekening 2021. De jaarrekening 2022 geeft een heel ander beeld, bijvoorbeeld in vergelijking tot de gemeente Haaksbergen.

Reactie BOP:

Zodra alle gegevens van de andere gemeentes voor het jaar 2022 beschikbaar zijn, zullen we hierop terugkomen.

Opmerking College B&W

Het BOP wijst op een toename van wat zij noemen 'bijzondere lasten' vanaf 2023. Dit staat in onze stukken als incidentele baten en lasten. De grootste oorzaak hiervan zit in het in het extra ramen van stelposten van loon- en prijscompensatie. Zoals u bekend is, is de inflatie veel hoger dan gebruikelijk. Daarom heeft u in de begroting 2023 het besluit genomen om deze stelposten extra te verhogen. Zie bijvoorbeeld uw beslissingen onder 9b en 9c in het raadsbesluit waarmee u de begroting heeft vastgesteld.

Reactie BOP:

Volgens het college B&W vloeien deze bedragen voort uit de 1e begrotingswijziging. Deze zaken zijn dus niet meer te traceren omdat op de website van de gemeente Borne de Begroting 2023 nog is opgenomen exclusief de 1e begrotingswijziging. We nodigen het college B&W uit om alsnog de begroting 2023 inclusief 1e begrotingswijziging aan te bieden aan de raad.

NOTA KADERSTELLING

Opmerking College B&W

De reserves waarna in dit document wordt verwezen zijn door uw raad ingesteld, of maken deel uit van de besluitvorming van uw raad bij het vaststellen van de jaarrekening 2022. De mutaties hierop vinden dan ook enkel plaats middels een expliciet raadsbesluit. Het college kan alleen goedgekeurde raadsvoorstellen verwerken. In elk raadsvoorstel waar een onttrekking uit een reserve wordt gedaan, staat er een concrete last tegenover die onlosmakelijk met elkaar samenhangen. De stukken van het BOP laten de lasten wel zien, de onttrekking echter niet. Daarmee geven de hier door het BOP gepresenteerde cijfers geen compleet beeld van de werkelijkheid.

Reactie BOP:

Dit is in grote lijnen een herhaling van zetten die het college B&W heeft opgenomen bij de opmerkingen over de jaarrekening. Middelen in de reserves zijn op enig moment in het verleden via de resultaatboeking toegevoegd aan de desbetreffende reserves. In dat jaar zijn dus de eigenlijke baten verantwoord in de exploitatie. Het niet gebruikte budget blijft achter (in de reserve) ter dekking van eventuele tekorten in de toekomst. Door deze middelen nu extra (achteraf) toe te voegen aan de exploitatie, worden deze baten voor een 2e keer opgenomen in de exploitatie; dit is naar de mening van BOP niet terecht. Dit is ook de reden waarom de ratio's op Findo gebaseerd zijn op de totale baten exclusief middelen reserves.

Opmerking College B&W

Het BOP stelt dat er sprake is van dekking van structurele tekorten door forse eenmalige baten. Daar herkennen wij ons niet in. Immers is per uitgave of beleidsvoornemen aangegeven of deze incidenteel of structureel is. Indien er een bestemmingsreserve gevormd wordt, stellen we ook voor deze daadwerkelijk te vormen. Het door het BOP gepresenteerde beeld van de reserve beleidsontwikkeling vindt daarmee geen steun in de werkelijkheid. Immers, er worden ten laste van de reserve beleidsontwikkeling, onttrekkingen in beeld gebracht die in werkelijkheid ten laste komen aan bestemmingsreserves die hiervoor door uw raad zijn ingesteld.

Reactie BOP:

Naar de mening van BOP wordt er ten tijde van de Kaderstelling c.q. Begrotingsvoorbereiding een (te) positief beeld geschetst van de reservepositie als geheel. Wij kijken niet expliciet naar het onderdeel Reserve beleidsontwikkeling (sec). In eerdere analyses hebben wij de raad er ook op gewezen dat het totaal van de reserve vanaf 2016 tot 2020 met ca. M€ 14 was afgenomen. Door een éénmalige operatie is de reservepositie

weer opgekrikt tot M€ 39 per einde 2022. Naar het zich nu laat aanzien is deze toename in één jaar hoogstwaarschijnlijk alweer bijna “verdampt”. Indien alles doorgaat wordt een uitgave gedaan voor de bijdrage van M€ 5,0 in de Vloedbeltverbinding (uitgevoerd door de Provincie). Daarnaast zullen naar verwachting ook nog aanvullende uitgaven plaatsvinden t.b.v. huisvesting Oekraïnes (overschot van M€ 2,8 in 2022) en zullen uitgaven worden gemaakt voor de overgehevelde budgettten (ad M€ 1,8). Het totaal van **niet reguliere** uitgaven belopen dus M€ 9,6 (M€ 5 plus M€ 2,8 plus M€ 1,8). Dit bedrag zal dan worden onttrokken aan de reserve en die zal dan uitkomen in de buurt van M€ 30 per eind 2023. Per einde 2022 bedraagt de Solvabiliteitsratio nog 31% (zie pag. 75 van de jaarrekening 2022: M€ 39,7 gedeeld door M€ 126,8). Het gemiddelde balanstotaal van de afgelopen vijf jaren bedraagt ca. M€ 130. Indien we dan de verwachte solvabiliteitsratio in beeld brengen per eind 2023 komen we uit op ca. 23% (M€ 30 gedeeld door M€ 130). In dat geval komt de gemeente Borne weer richting gevarenzone (< 20%) vergelijkbaar met de situatie in 2019 (dus nét voor de bijzondere baten in 2021). Gezien het ambitieniveau inzake de nodige investeringen, zullen naar verwachting ook extra vreemde middelen nodig zijn (Huis van Borne, Sportcomplex etc). Hierdoor zal naar verwachting het balanstotaal ook weer verder toenemen. Indien bijvoorbeeld M€ 10 extra externe leningen worden aangetrokken, komt het balanstotaal uit op M€ 140. De solvabiliteitsratio wordt in dat geval 21% (M€ 30 gedeeld door M€ 140). Extra leningen leiden ook weer tot extra rentelasten die het exploitatieresultaat negatief beïnvloeden en kan het eigen vermogen nog lager uitkomen dan de eerder genoemde M€ 30. Indien het reguliere resultaat bijvoorbeeld uitkomt op een tekort van M€ 5 dan komt het eigen vermogen uit op M€ 25. In dat geval is de solvabiliteitsratio 18% (M€ 25 gedeeld door M€ 140).

Bijlage 1

Hand-out auditcommissie (1e pagina)

Mandaat: Bij de **gemeenteraad** ligt/berust het mandaat om de jaarlijkse (meerjaren-)begroting goed te keuren alsmede de jaarrekening vast te stellen (ligt vast in wettelijk kader).

Voorwaarden: Om dit mandaat goed te kunnen uitvoeren dient het proces aan enige voorwaarden te voldoen (én om een gemotiveerd oordeel te kunnen vormen):
1. Tijdigheid
De jaarstukken (begroting, jaarrekening en Berap) dienen tijdig te worden aangeleverd zodat de raadsleden de gelegenheid hebben e.e.a. goed voor te bereiden en eventueel vragen te stellen en/of (extern) advies in te winnen.
2. Volledigheid
De informatie dient ook volledig en navolgbaar te zijn (transparant). Met name tussenliggende stappen (en/of besluiten) dienen gedocumenteerd te zijn.

Constatering: Vanuit BOP hebben wij de afgelopen jaren de jaarlijkse stukken bekeken en geanalyseerd. Met name t.a.v. de voorwaarden schort nog het e.e.a.

Voorbeelden: 1. *Begroting 2020*; hierbij werd de raad in één keer geconfronteerd met een tekort van M€ 4. Dit leidde o.a. tot een bezuinigingsoperatie van M€ 3 en een OZB-verhoging van M€ 1.
2. *Jaarrekening 2021*; binnen 1 week twee versies van de jaarrekening met M€ 10 resultaatverschil.
3. *Kaderstelling 2023;* (pag.10): De budgetten voor Sociaal Domein zijn vanaf 2020 niet adequaat geïndexeerd. Dit leverde een structureel nadeel op van k€ 878. Dit betekent evenwel dat Begroting 2020, 2021 en 2022 niet het juiste beeld gaven (én werden wellicht ook geen kostendekkende toekomstige meerjarenbegrotingen gepresenteerd).
4. *Berap 2022*; Hierbij werd voor de Initiële en Actuele begroting een kostendekkende exploitatie voorzien. Er wordt onvoldoende zichtbaar gemaakt hoe deze dekking tot stand komt.
5 *Budgetoverhevelingen*; bijna jaarlijks vinden nu dergelijke overhevelingen plaats. Doordat budgetten in enig jaar niet worden uitgeput, komen de resterende lasten in het volgende jaar terecht. Deze worden dan afgedekt via een (extra) onttrekking uit de reserve. Voor 2022 betrof deze extra onttrekking per saldo M€ 1,2.

Voorstel: Om deze tekortkomingen teniet te doen, zodat de raad hun controlerende en kader stellende rol naar behoren kan uitvoeren, komen we met de volgende adviezen:
1**. Kwartaaloverzicht**: de raad kan per kwartaal inzicht vragen van de financiële effecten van de reeds genomen besluiten (zowel voor lopende jaar alsmede eventuele toekomstige effecten).
2. **GREX-uitkomst betrekken bij BERAP**; De Berap betreft een soort voorbode van de jaarrekening. In de maand juli van het lopende begrotingsjaar wordt jaarlijks de GREX door de gemeenteraad vastgesteld. De laatste vooruitzichten kunnen dan alvast worden meegenomen in het te verwachten resultaat van het lopende jaar.
3. **Budgetdoorschuivingen**; bijna jaarlijks vinden budget doorschuivingen plaats, de effecten hiervan behoren te worden meegenomen bij de Berap (en afzonderlijk zichtbaar te worden gemaakt).
4. **Stortingen/onttrekkingen reserves**; jaarlijks vinden er al dan niet geplande mutaties in de reserve plaats (afhankelijk van besluitvorming). Deze dienen separaat zichtbaar gemaakt te worden zodat het effect op de reservepositie inzichtelijk blijft.

Voorbeeld: In november 2022 is allereerst de initiële Begroting 2023 door het college B&W aangeboden en door de gemeenteraad goedgekeurd. Daarna is de 1e begrotingswijziging besproken en tevens goed-gekeurd door de raad. In de decemberraad is tot een budget doorschuiving besloten.
We krijgen nu het volgende traject (zie volgende pagina).

Reservepositie: Aan de hand van deze tussentijdse ontwikkelingen is de raad beter in staat het verloop van de reservepositie in beeld te houden zodat de raad niet achteraf bij de jaarrekening (on)aangenaam wordt verrast.

Tabel 1.a Ontwikkeling resultaat 2023-2026

	2023	2024	2025	2026
Begroting 2023	7	2.389	4.526	2.141
Totaal 1e begr.wijz.	-7.164	-1.856	-2.175	-1.084
Saldo ná 1e begr.wijz.	**-7.157**	**533**	**2.351**	**1.057**
Raadsbesluiten 2022:				
dec.'22: - budgetoverheveling	-1.825			
dec.'22: - Verlenging contract acc.		pm	pm	pm
Verwacht resultaat 1-1-2023	**-8.982**	**533**	**2.351**	**1.057**
jan.'23: X.1	pm	pm	pm	pm
jan.'23: X.2	pm	pm	pm	pm
feb.'23: Y.1	pm	pm	pm	pm
feb.'23: Y.2	pm	pm	pm	pm
etc				

Tabel 1.b Onttrekkingen reserves

	2023	2024	2025	2026
Onttrekkingen (saldo) (B-2023; pag.87)	636	275	-19	-52
Eventueel volgende onttrekk.'23	pm	pm	pm	pm
Totaal onttrekkingen	**636**	**275**	**-19**	**-52**

Tabel 2: Ontwikkeling Reserve

	Stand	Resultaat	Onttrek.Reserves		Stand
	2022	2023	B-2023	begr.wijz	2023
Algemene Reserves	8.454				8.454
Reserve Beleidsontwikkeling	16.530	-7.157			9.373
Algemene reserve Grondexpl.	1.789				1.789
Totaal Algemene Reserves	**26.772**	**-7.157**	**0**	**0**	**19.615**
Bestemmingsreserve (totaal)	12.945	-1.825	-636	-328	10.156
TOTAAL VAN DE RESERVES	**39.717**	**-8.982**	**-636**	**-328**	**29.771**
			-964		

Saldo Initiële begroting 2023					
	2023	**2024**	**2025**	**2026**	
Incidenteel	-529	39	30	-	
Structureel	536	2.350	4.496	2.141	
sub-totaal	**7**	**2.389**	**4.526**	**2.141**	
Saldo ná 1e begrotingswijziging					
	2023	**2024**	**2025**	**2026**	
Incidenteel	-7.723	-652	-451	998	
Structureel	566	1.185	2.802	59	
sub-totaal	**-7.157**	**533**	**2.351**	**1.057**	
Mutaties Incidenteel	Voor 2023: k€ 7.194 van k€ -529 naar k€ -7.723)				
	2023	**2024**	**2025**	**2026**	
Totaal	**-7.194**	**-691**	**-481**	**998**	
Onderliggende posten:					
Septembercirculaire				998	
Woningbouwimpuls	-120	-120	-120		
Energietransitie	-191	-191	-191		
Borne Werkt	-60				
Cultuurmakelaar	-10	-10			
Muziekonderwijs	-30	-30	-30		
Beheersmaatregelen SD	-268	-200			
via Bestemmingsreserve SD	266				266
Zorgnet	-26				
Orthopedagoog	-62	-62	-62		
via Bestemmingsreserve GHC	62	62	62		62
Zorg & Veiligheid	-65	-65	-65		
Projecten & Programma's	-75	-75	-75		
Bestuur & samenleving	-15				
Vloedbeltverbinding	-5.000				
Stelpost Energielasten	-1.700				
rekentotaal	**-7.294**	**-691**	**-481**	**998**	**328**
moet zijn:	-7.194	-691	-481	998	
verschil	100	-	-	-	
Mutaties Structureel	Voor 2023: k€ 30 van k€ 536 naar k€ 566)				
	2023	**2024**	**2025**	**2026**	
Totaal	**30**	**-1.165**	**-1.694**	**-2.082**	
Onderliggende posten:					
Septembercirculaire	706	690	661	704	
Buurtsportcoaches	-80	-80	-80	-80	
Zorgnet		-15	-15	-15	
Jongerenwerk	-41	-41	-41	-41	
Wet open Overheid	-120	-120	-120	-120	
Communicatiemiddelen	-15	-15	-15	-15	
Digitale veiligheid	-15	-15	-15	-15	
Huis van Borne (afschr.)			-75	-75	
Vloedbeltverbinding		167	167	167	
Stelpost Beleidsontw.	-100	-200	-100		
Prijscompensatie		-1.010	-1.428	-2.081	
Stelpost Prijscomp.Pr.	-300	-585	-735	-835	
rekentotaal	**35**	**-1.224**	**-1.796**	**-2.406**	
moet zijn:	30	-1.165	-1.694	-2.082	
verschil	-5	59	102	324	